

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Madách Imre: Az ember tragédiája. Előadás a Dóm téren este fél 9-től.
17. szegedi ifjúsági napok, Karnevál a Tisza-parton, délután 5-től.
A XII. Művelődésméle-

ti Nyári Egyetem Újszegeden, az MTA Biológiai Központjában. Előadások fél 10-től.

I. Országos Táblaképfestészeti Biennále. Kiállítás a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában.

Váro Márton szobrászművész alkotásai a Móra Ferenc Múzeum Kupola-galériájában, augusztus 20-ig.

Mónus Sándor fazekas népi iparművésznek munkái a SZOTE Dóm téri Oktatási Intézetében, augusztus 1-ig.

Schéner Mihály festményei és szobrai Újszegeden, a November 7. Művelődési Házban, augusztus 10-ig.

Vankóné Dudás Juli népművész kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Szilvitszky Margit textilművész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központ B galériájában, július 31-ig.

Ország Lili emlékkiállítás a Bartók Béla Művelődési Központ nagytermében, augusztus 2-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Ember és környezete; Rippl-Rónai József alkotásai; Lucs-képgyűjtemény: Hunok, avarok, magyarok; Buday György-szoba. Csongrád megyei paraszti-bútorok és -viseletek; Csongrád megye győgszerészetének múltjából.

Szeged múltja, jelene, jövője — várostörténeti kiállítás a várkertben.

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye, Szeged-Tápé, Vártó út 4.

Mit tehet a történetíró? Beszélgetés Ránki Györggyel

Az idei művelődésméle-ti nyári egyetem azzal a céllal szerveződött, hogy a köz-művelődés szakembereit hoz-záségitse politikai ismeretek-ik gyarapításához. Hiszen az általános politikai kultu-ráltság fejlesztésében a nép-művelőknek is szerepet kell vállalni, s természetesen ez csak akkor lehetséges, ha van is mit közvetíteniük.

Mindjárt bevezetőben, a kurzus első előadásaként igen érdekes és mostaná-ban sokakat foglalkoztató té-máról hallhattak: a történet-írás és a politika kapcsola-táról, a történelmi tudat és a politikai műveltség vi-szonyáról. Ránki György akadémikust, az MTA Tör-ténettudományi Intézetek ügyvezető igazgatóját elő-adás után kértek néhány kérdés megválaszolására.

— A múlt ismeretét, a történelemből levontó ta-nulmányokat, a történelmi tu-datot professzor úr a poli-tikai műveltség lényeges elemeként értékelte. Ma-napság lépten-nyomon hall-juk, olvassuk, és a hétköz-napi tapasztalataink meg-erősítik az aggodalmas han-gyó publikációkat: elkepesz-tően hiányosak történelmi ismereteink, az új és új nemzedékek gondolati és ér-zelmi világában nem kap-kellő súlyt a folytonosság tu-data, a nemzeti közösséghez való tartozás érzése. Mi a véleménye erről?

— Hangsúlyoznom kell, hogy a jelen dolgaink kö-veteléséhez és a jelen meg-változtatásának tudományá-hoz, vagyis a politikához valóban kell történelmi lá-tásmód. Magyarországon

előtt idejekorán szabad volt az út, nos, ezekben az or-szágokban nem annyira fon-tosak az említett tudati, szemléletbeli hiányok, mint nálunk. Nem szeretnék fe-lületesnek tűnni, mégis azt mondanám, egész jól meg-vannak így is, hiszen sok más társadalmi kérdés job-ban megoldott, nincs a mi-énkhez hasonló sajátos nem-zetiségi problematika és a politikai kultúrájuk fejlő-dése is jóval egyenesvona-lúbb lehetett, mint nálunk.

— Ha a mi sajátos vi-szonyaink között mégis fon-tos tehát, hogy milyen szin-vonalú a történelemismeret-ünk, a népben, nemzetben gondolkodásunk, hogyan lát-ja a teendőinket? Mi sze-repe lehet a történetírásnak abban, hogy a felnőtteknek és az ifjaknak egyaránt kor-szerű társadalomszemlélete alakulhasson?

— Alighanem a legtöbb, amit tehetünk, hogy tudom-ányos igényességgel, szak-mai alapossággal és közért-hetően, jól megírt műve-ket sorakoztatunk. Más kérdés, hogy a hatás te-kintetében nem tudunk ver-senyre kelni a művészetek-kel, melyek gazdagabban, érzelmeket mozgósítva, az átláthatóság esélyét megad-va képesek megidézni a múltat. A művészi alkotá-sok, akár parabolisztikusan, akár elemzően ábrázolnak történelmi eseményeket és alakokat, általában a jelen problémáira keresnek vá-laszt. De történelmi tudatot formáló hatásuk is igen

erős lehet, s ez óriási fe-lelősséget ró az alkotóra és közönségükre egyaránt. Hi-szen tudjuk, a művészi meg-közelítésmód mindenképpen szubjektív, emberközpontú, az alkotók határozott, egyé-ni mondanivaló alátámasz-tására használják a törté-nelemet. Hogy akkor ki és mi közvetítsen korszerű törté-netszemléletet? Közismer-ten sokféle forma, intéz-mény létezik, de az egyik legfontosabb közvetítő az is-kola. Sajnálatos, hogy pil-lanatnyilag igen széles a sza-kadék a tudomány és az oktatás között. A történet-írás sokkal előbbre tart, jó-val világosabbak a kérdé-sei és a magyarázatai, mint ezt az iskolai tanítás alap-ján gondolhatnánk. Sokaig kellene az okokat sorol-ni, soklépcsős hibásorozatot regisztrálhatnánk. A hely-zet javításához mindenké-lőtt a pedagógusképzés re-formja kellene, s a poszt-graduális képzés megfelelő rendszerének kialakítása. Képzelmük csak el: aki az ötvenes években tanulta a történelmet, az ma körül-belül 40 éves... Ha föl-telezzük is, hogy sok peda-gógustól nem idegen a tu-datos önképzés, akkor sem lehetünk nagyon nyugod-tak. De minden bizonnyal a családoknak, a mozgalmi jellegű társadalmi és tömeg-szervezeteknek, a kultúra in-tézményeinek, a tömegkom-munikációnak is többet kel-lene vállalni a történelmi tudat alakításában, mint eddig.

Sulyok Erzsébet

„Emlékezet-frissítő”

Az ünnepi hetek idején szívesen s jóleső büszke-séggel kalauzolja el ven-degeit a szegedi honpolgár Opusztaszerre. Hogy lát-va lássák — s hazamenven majd adják tovább —, épül, gazdagodik, mindin-kább nevéhez és rendelte-téséhez méltóvá válik az itteni Nemzeti Történeti Emlékpark. Hol a honfog-lalás emlékére az ezredfor-dulós táján emelt templom és monostor romjai, az 1896-ban felállított Árpád-émlékmű tympanonja mel-lé az utóbbi pár évben di-csérletes buzgalommal és összefogással odamentjük és megőriztük a magyar népet jellegzetes tárgyi — s részben szellemi — emlékeit. A mind gazda-gabb és szebb skanzenben érdeklődéssel szemléljük, egyszerűsággal az értékeire adó házigazda magatartá-sával kalauzoljuk a mesz-sziről jött vendégeket — a makói hagymásházról a szabadteri gépmúzeumot át a csongrádi halászházig, a szegedi tanyától a pusztai olvasókörig és iskoláig.

A Dél-Alföldre települt emberek „hetköznapi vi-lágának” megannyi emlé-ke igényel itt az idegenek-nek kommentárt. A lel-kes „házigazda” szinte szüntelen beszélni kény-szerű. (Már, friss, írásos kalauz a skanzenről egy-előre nem lévén; idegen nyelven meg egy-egy szerény táblácskán a há-zak tornácára tűzött tájé-koztató se...) Beszélni pe-dig — aki nem hiszi, pró-bálja ki! — a skanzenben tett, mindent igazán be-mutatni és látni akaró több órás sétán, ha olyan az idő, hogy „Eg a napmeleg-től a kopár szik sarja...”, beszélni nehéz. Meg kéne legalább pár percre pihen-ni, fejet, torkot frissíteni egy fa árnyékába tett vendéglátóasztal mellett.

Ami viszont nincs! (Még a toroköblítésre használ-ható, nyomókaros, s csi-

Zab, zab, zabadac... Ne gondolják senki zabra, ez a címe a Saragossa Band ze-nés egyvelegének. Szóval, zab, zab, zabadac... Óriás, a nagy kedvcsináló ismét a Tisza-parton. Két órától hallik zenés információs műsora (mégsem mosta el az eső). „Nem kapok elégtételt” — emlékeznek a Rol-ling hajdani nagyszerű da-lára? Ma már másképp hangzik, kicsit „föltupíroz-va”, diszkósan — így is szép. Élvezik is sokan a rakpart lépcsőin, no és a várkertben. Mint Tibor Zoltán, a Kossuth Lajos Ka-tonai Főiskola hallgatója, Horváth Gabriella, leendő pécsi főiskolás és Gunzinam Róbert, kaposvári tanító-képzős. Tegnapelőtt érkez-tek a Tisza-parton aludtak. Most hűsölnék a fák alatt. Zoltán kétezer, Gabi nyolc-száz, Róbert ezer forinttal indult útnak.

— Késő este értünk Sze-gedre, nem volt hol szállást szerezni. Igaz, akadnak itt ismerősök.

— Péntek éjszaka hol al-szotok? Tanácsalánul te-kingetnek. Még nem tudják. (Kár) Balca István, szakasz-vezető, Szűcs János, főőrzs-őrmester igazoltat. Szimpa-tikus (ugye megbocsátják a kis szubjektivitást) jól öltö-zött párt a várkert egyik padján. A fiú sörözik. Hoz-tak magukkal, gondolták. Jölesik majd elszopogatni. (Csakhogy italozni köztere-

ken tilos, jó ezt észben tar-tani!) Farmerdzsekis fiúk a játszóter ivókútjában mo-sakodnak. Pontosabban Ju-hász László Miskolc melletti faluból érkezett. Haját mos.

— A fodrástól jöttem. Egyszer csak azt vettem észre, úgy nézek ki, mint aki bába készül. Muszáj volt újra mosnom.

Ez lenne a kezdet? Nem, van ennél szebb is. Csak sajnós, évek óta visszatérő problémákkal (nevezük ne-vén, a kisé felelőtlen fiata-lokkal) idén is szembe kell néznünk. Egyszer talán va-lamennyiük rájön, nem sok az a 25 forint szállásdíj egy éjszakáért. Már akik egyik napról a másikra határoz-nak, hogy megnézik az if-júsági napokat, Mert érde-mes volt megnézni a Dugo-nics téren délután a divat-bemutatót. Több száz nézője akadt a tetszetős holminknak, ruháknak, kezelebasoknak. „Az idei nyár nagy divatja az import alapanyagból ké-szült tunika. Az ifjúsági fesztivál idején reklám áron is kapható áruházunkban” — hallottuk a jó hírt a mű-sorvezetőtől. A nézősereg között két fiatalember külö-nös komolysággal figyelte a színpadot. Robár János és öccse nemcsak a csinos ru-hákat (anóki szerintük sok-kal olcsóbbak, mint a fér-fiaké), hanem a manókenet-ek is szemrevételezték.

Majd úgy estefelé indult a fesztivál „nagyüzem”. A

Belváros tíz ifjúsági klubjá-ban a koncerttől a filmig, a parádiától a táncházig szin-te minden kulturális igé-nyű és szórakozást nyújtó műfaj kínálásra került — bőven válogathattak az ér-deklődők. A Tisza-partról a Pop-rock-show-ban fellépő együttesek dalai dübörögtek, később a Móra-parkban, mai dalosok, köztük a Szegedről elszármazott Dinyés József muzsikáját élvezhette fiatal és felnőtt egyaránt. S mint egy koronájaként az első napnak, késő este a dzsessz-zene kiválóságai, köztük Pegéék nyúltak hangszerü-kért az újszegedi szabadtér-in. A televízió péntek esti Randevű című műsorában egyenes adásban adott köz-vetítést az ifjúsági napok tegnapi eseményeiről. Ma egész nap vásár a Széchenyi téren, este 7-től country-park a Dugonics téren, dél-után 4-től színes műsorok a Klauzál téren, délelőtt 10-től gyermekműsor a nagy-áruház előtt, szintén 10-től zenés program a Tisza-par-ton, 5-kor kezdődik a kar-nevál, este 11 órakor az ut-cából.

Tombolajegyeket adott ki az ifjúsági napokra a KISZ Szeged városi bizottsága. A jegyek — vásárolhatók a SZÍN helyszínein és a KISZ-bizottság székházában — sorsolása ma, szombaton közvetlenül a karnevál után kezdődik a Tisza-parton. Mag Edit

Közelebb a Tiszához...

A Tisza eddig sem volt mostohagyereké a városnak: a csónakházak, a vízművek sétahajói néhány órá-s keltemes időtöltésre csábítot-ták a hazai és külföldi vendégeket. Am, hogy a folyó adta lehetőségekkel még tovább bővíthessék az idegenforgalmi programki-nálátot, a kulturális, keres-keelmi, vendéglátóipari, utazási „házigazdák” az eddiginél hatékonyabb és összehangoltabb együttmű-ködésére van szükség. E felismerésből adódóan ál-lapodtak meg tegnap, pént-eken délelőtt a Szegedi Szabadtéri Játékok, a Vo-lán, a Szegedi Vízművek és Fürdők, a Dél-alföldi Pin-cegazdaság és az Utasellátó Vállalat vezetői abban, hogy a következő években együttesen dolgozzák ki a város és Csongrád megye, valamint a Tisza kínálta szabadidős programokat. Az előzetes elképzelések

szerint — elsősorban a kis-csoportos turizmus támoga-tásául — olyan hajóutakat szerveznek, amelyek részt-vevői számára a folyóparti kikötőhelyeken az utasellá-tó főzési, szalonasütési le-hetőséget teremt — kony-hakész egységcsomagok ösz-szeállításával, kívánságra szakácsokkal, illetve felszol-gálókkal is. Tájfellegű bo-raival a pincegazdaság, au-tóbuszaival a Volán, hajói-val a vízművek gondosko-dik a kényelemről, kultu-rált időtöltésről. Az együtt-működési megállapodás alá-írásakor tegnap a MALEV vezérigazgató-helyettese felajánlotta: vizsgálják meg a külföldiek kedvezményes légi utaztatásának lehetősé-

gét az ünnepi hetek szegedi programjaira. Az 1990-ig szóló együtt-működési megállapodás alá-írásakor Csongrád megye és Szeged állami és társa-dalmi szervezeteinek pártoló-lási készségét jelezte Pap-di Józsefnek, a megyei pártbizottság és Berta Ist-vánnak, a városi pártbi-zottság titkárának jelenléte.

Talán ezen a módon is közelebb juthatnak vendé-geink a Tiszához, melynek partján — a vízművek kez-deményezőközségének há-la — ismét sátorhelyre lel-tek a táborozók, s amely-nek hangulatos vidéket a pikniktúrákon a maga való-ságában ismerhetik meg majd — talán még az itt-lakók is.

Márványok költője

Az ősi erőket idéző vörösmárvány kapuban, mint egy gör-rög istennő jelenik meg a fehér márványból faragott fi-gura. Jellemzően Váro Márton szobrászművész fővállalt alkotói szándékára. A görög kultúra kimeríthetetlen kin-cseszházának és az anyaggal való primer kapcsolatnak együtteséből születnek márványtorzói, figura és architek-túra kapcsolatát kereső kisplasztikái. A debreceni művész szoborbemutatója a Közművelődési Palota Kupola Galé-riájában látható augusztus 20-ig.

Szabó Magdolna